

Reacties politiek over (mogelijk) geheim mestakkoord LNV en LTO onder de maat

De gezamenlijke agrarische vakbonden NMV, NVP en NVV zijn via diverse kanalen in het bezit gekomen van een mailwisseling tussen LTO-bestuurders, waaruit blijkt dat er mogelijk een geheim akkoord over het mestbeleid is gesloten. Uit de mail blijkt dat, in geval van een akkoord, er van LTO-bestuurders wordt verlangd om richting de media en de Tweede Kamer de kaken op elkaar te houden en na aanvaarding door het parlement dit aan hun leden te gaan uitleggen.

De agrarische vakbonden zijn woedend. NVV-voorzitter Zwanenburg: 'Het is kwalijk dat LNV zich hiervoor leent en een schande, dat de boeren door hun eigen LTO andermaal worden bedrogen'. NMV-voorzitter Peter ten Hoeve: 'Ook wordt de democratie én door LNV én door LTO aan hun laars gelapt'. Een aantal LTO-bestuurders vindt dit kennelijk ook te ver gaan en heeft via de mail de agrarische vakbonden ingelicht, en de mail over het mogelijk geheime mestakkoord bijgevoegd. NVP-voorzitter Oplaat: 'Kennelijk zien ook individuele LTO-bestuurders zelf in, dat de belangen niet meer goed door hen worden behartigd'.

De gezamenlijk agrarische vakbonden willen opheldering van LNV en LTO over de mogelijke geheime mestdeal. Ook zullen zij de Vaste Kamercommissie voor LNV en VROM inlichten over de wijze van handelen. NVP-voorzitter Oplaat: 'We zullen opheldering vragen en bij ontkenning door LTO de namen boven de mail openbaar maken. Ik zou het betreuren deze stap te moeten zetten, maar het gaat ons om de belangen van agrarisch Nederland en deze worden andermaal verkwanseld door de achterkamertjespolitiek waar LTO zich voor leent.'

Reacties politici

In het Agrarisch Dagblad d.d. 24 januari jl. reageerden een aantal politici op deze kwestie. Joop Atsma (CDA) zei: 'Deze kwestie wordt heel spannend gemaakt, alsof het slecht is dat de minister overleg voert met een belangenorganisatie. LTO moet juist met Verburg spreken: ik juich dat alleen maar toe. De Tweede Kamer hoeft daar niet altijd van op de hoogte te zijn, wij horen dat achteraf wel.'

Janneke Snijder (VVD) verklaarde dat zij in een procedurevergadering van de landbouwcommissie hier vragen over zou stellen.

En Harm Evert Waalkens (PvdA) vindt het een thema van niks.

Ester Ouwehand (PvdD) is de enige die schijnt te begrijpen wat er aan de hand is, dat je laten informeren iets anders is, dan je het beleid te laten voorschrijven.

Achterkamertjespolitiek

Want dáár ligt het probleem, dat de vakbonden hebben met deze gang van

zaken. Niet het feit dat de vakbonden niet zijn uitgenodigd bij dezelfde zittingen dan LTO (hoewel dat steeds vaker gebeurt en de democratische besluitvorming en het debat absoluut niet ten goede komt), maar het feit dat LTO afspraken maakt met beleidsmakers achter gesloten deuren, is het probleem. Achterkamertjespolitiek, hadden we dat niet achter ons gelaten ná de opkomst van Pim Fortuyn? Blijkbaar is dit oude politieke instrument weer uit de mottenballen geslingerd.

'Pakket uitleggen aan leden'

Dat een belangenorganisatie afspraken vooraf maakt, zonder dat met haar achterban te overleggen en zelfs kan worden opgelegd dat zij voor de beleidsmakers het beleid uit gaan leggen, is stuitend. Citaat mailing: 'Een akkoord betekent dat we (LTO breed, dus iedereen) het pakket ook uitleggen aan de leden, we kunnen er niet achteraf of in de media afstand van nemen'.

Is dat belangenbehartiging, of breng je jezelf dan terug tot loopjongen?

'Kaken op elkaar'

Ook de reactie van Atsma en Waalkens is verbazingwekkend; politici die het geen probleem vinden dat er akkoorden worden gesloten, waardoor ook zij onvolledig worden voorgelicht omdat, citaat mailing: 'Een akkoord met de overheid betekent dat we richting media en TK -onze kaken op elkaar moeten houden-, dus onze speelruimte later in het traject belemmeren (minimaliseren)'.

Vervolg op pagina 2, daar vindt u de bewuste mailwisseling.

Vervolg van pagina 1.

Wat zegt dat over deze mensen? Een politicus hoort gebrand te zijn op transparante informatieverstrekking van alle partijen. Dat zijn de hoofdzaken in een debat. Het debat mag niet al van tevoren zijn bepaald, dat voert tot

verkeerd beleid en brengt schade toe aan alle partijen.

Belangenbehartiging

Minister Verburg heeft ontkend dat zij een afspraak heeft gemaakt met LTO. Ook zij gaat aan de werkelijke

problematiek voorbij. De politici, maar ook boeren, die zich nu nog zand in de ogen laten strooien, krijgen waarschijnlijk het beleid en de belangenbehartiging die ze verdienen. Zo hoort belangenbehartiging en politieke besluitvorming niet tot stand te komen!

De mailwisseling behorend bij artikel op pagina 1:

From: X

To: X ; X ; X ; X ; X ; X

Sent: Thursday, December 11, 2008 9:46 AM

Subject: FW: Afweging mineralen akkoord LTO - LNV

Beste mensen,

Op 5 december heeft overleg plaatsgevonden met LNV. Bijgaand vindt u een verslag van LNV. Ik stuur dit ongewijzigd door naar u, het strookt redelijk (op enkele details na) met hetgeen besproken is. (Heel kort) heb ik de voorstellen van LNV samengevat bijgevoegd.

Twee keuzes staan centraal:

- 1) willen we tot een akkoord met de overheid komen ?
- 2) welke inhoudelijke zaken willen we perse aangepast zien als we tot een akkoord willen komen ?

Ad 1

- een akkoord met de overheid betekent dat we richting media en TK -onze kaken op elkaar moeten houden-, dus onze speelruimte later in het traject belemmeren (minimaliseren), de vraag is overigens hoe groot deze speelruimte nog is
- een akkoord betekent vooraf meer zekerheid als geen akkoord, het is de vraag wat we in een later stadium via de TK nog kunnen binnenhalen
- een akkoord betekent dat we (LTO breed, dus iedereen) het pakket ook uitleggen aan de leden, we kunnen er niet achteraf of in de media afstand van nemen
- geen akkoord betekent dat LNV -wat zaken in de achterzak zal willen houden- m.a.w.: iets achterhoudt om later aan de TK -weg te geven-, overigens met alle onzekerheid van dien
- het akkoord is onder voorbehoud van goedkeuring door de Europese Commissie, nog niet alle voorstellen van LNV zijn akkoord bevonden door de EU
- de uiteindelijke invulling van de derogatie maakt geen deel uit van het akkoord, deze komt in een later stadium aan de orde
- de overheid wil graag tot een akkoord komen, dat is aan alles te merken, de minister heeft genoeg hoofdpijn dossiers, dus ze heeft haar ambtenaren opdracht gegeven zich zwaar in te spannen, vraag is hoever ze in onze richting komen

Ad 2

- de mogelijkheden om nog inhoudelijke zaken vergaand aan te passen zijn voorbij
- op details kan nog (binnen de nu reeds geboden ruimte) geschoven worden (denk aan uitrijperiodes: wel zelfde inkorting, maar aan voorkant ipv achterkant, schuiven binnen fosfaatnormen, korten aan onderkant, geven in middengroepen)

Inhoud voorstel LNV:

Zie verslag overleg en andere bijlage.

Procedure voorstel:

- Uiterlijk vrijdag 12 december 2008 om 10.00 uur verwacht ik uw opmerkingen (ik weet dat het erg kort dag is, excuses, maar zo loopt het als het spannend wordt).
- Binnen de WG M en M (X, X, X, X en X), maken we de balans op, bij twijfel worden de betreffende sectoren nogmaals geraadpleegd.
- Ik verwerk alle opmerkingen in 1 document en zend dat vrijdagmiddag naar LNV. Daarna kijken we of en hoe we volgende week verder gaan.

M.vr.gr., X

Toeslagrechten

Boeren die hun toeslagrechten niet toegekend hebben gekregen door administratieve vergissingen enz., vangen geregeld bot bij de rechtbank in hun pogingen om datgene wat hen rechtens toekomt, ook te krijgen. De NMV probeert hen zo goed mogelijk te begeleiden in hun juridische strijd en heeft inmiddels een onregelmatigheid in de uitvoering van de Verordening door LNV opgemerkt. In de Verordening (EG) Nr. 1782/2003 staat:

1. In het eerste jaar van toepassing van de bedrijfstoelageregeling zendt de bevoegde autoriteit van de lidstaat aan de in artikel 33, lid 1, onder a), bedoelde landbouwers een aanvraagformulier toe waarin zijn vermeld:
  - a) het in hoofdstuk 2 bedoelde bedrag (hierna het 'referentiebedrag' genoemd),
  - b) het aantal hectaren als bedoeld in artikel 43,
  - c) het aantal en de waarde van de toeslagrechten als gedefinieerd in hoofdstuk 3.Aan bovenstaande voorwaarden heeft het ministerie van LNV niet voldaan. Dit feit heeft de NMV doorgegeven aan de leden, die nog een lopende procedure hebben bij de rechtbank. De betrokken juristen zullen dit feit verder bestuderen.

Zuivelbeleid & Melkveehouders

In opdracht van de DDB heeft AgriDirect bv een representatief onderzoek uitgevoerd onder Nederlandse melkveehouders. De DDB wilde onder de Nederlandse melkveehouders inventariseren hoe men aankijkt tegen de afschaffing van het melkquotum in 2015, de vorming van een zuivelopkoop fonds, afschaffing van de verevening en de opvatting over de quotumuitbreiding door de EU. Het volledige rapport, met opzienbarende uitkomsten, is te bekijken op www.ddb.nu.

Dumpen lost niets op

Het zuivelbeleid van de EU oogst veel kritiek, binnen maatschappelijke en landbouworganisaties. Hieronder het ingekorte opiniestuk van Platform Aarde Boer Consument.

Eurocommissaris voor Landbouw Fischer Boel heeft aangekondigd dat exportsubsidies weer geactiveerd gaan worden. Door een groot melkoverschot op de Europese markt is de melkprijs fors gedaald en dreigt een complete malaise voor Europese melkveehouders. De oorzaak is helder: het aanbod is veel groter dan de vraag. Maar ook boeren in ontwikkelingslanden dreigen door deze nieuwe maatregel nu de dupe te worden. In 2008 is het melkquotum nog met 2,5 % verruimd. Hierdoor is het aanbod gestegen. Tegelijkertijd valt de vraag tegen. Tijdens de 'Health Check' van het Europese landbouwbeleid november

vorig jaar, werd al duidelijk dat er een groot overschot was op de zuivelmarkt en de markt verdere productiestijging niet aankan. Organisaties zoals de NMV hebben de politiek hier steeds op gewezen. Toch is besloten het quotum de komende jaren verder te verruimen.

Het is zeer zorgwekkend dat nu ten gevolge van exportsubsidies opnieuw overschotten op de wereldmarkt gedumpt gaan worden. De door de EU bepleite productie-uitbreiding leidt tot problemen, die nu worden afgewenteld op boeren in landen buiten Europa. Europa heeft de mond vol van millenniumdoelen en steun voor de landbouw in ontwikkelingslanden, maar maakt de lokale landbouw op deze manier onmogelijk. Bovendien worden de dieper liggende problemen in het Europese landbouwbeleid zo niet opgelost.

Om op korte termijn het overschot weg te werken, is het nuttig om via een interventie boter en melkpoeder van de markt te halen. Op de lange termijn is er echter maar één duurzame oplossing en dat is dat de productie aangepast wordt aan de vraag. De EU moet eindelijk voorstellen, zoals van de European Milk Board (EMB), om de melkquotering te verbeteren en te flexibiliseren serieus nemen. Zulke maatregelen zorgen dat de melkprijs in de EU op kostendekkend niveau komt, waardoor zuivelproducten niet meer op de wereldmarkt gedumpt worden.

Gerrit Roos, voorzitter Aarde Boer Consument (ABC)
Hans Geurts, vice-voorzitter
Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV)
Daniëlle Hirsch, Directeur Both ENDS

EMB: zuivelbeleid Europese Commissie is mislukt

De Europese Commissie voert opnieuw exportsubsidies in de zuivelsector in. Boter en melk, maar ook kaas en andere zuivelproducten, zullen met hulp van exportsubsidies op de wereldmarkt worden gebracht. Tegelijkertijd zullen duizenden tonnen poeder en boter onder interventie worden opgeslagen.

Slechts 10 maanden na de extra verhoging van de melkquota met 2% vanaf 1/4/2008 dreigt de zuivelmarkt volledig te ontsporen. Tot overmaat van ramp hebben de EU-ministers van landbouw 2 maanden terug besloten tot verdere uitbreiding van de productiequota met meer dan 6% in de komende 5 jaar.

De aan melkveehouders uitbetaalde melkprijzen zijn sinds de herfst van 2008 in vrije val. Met soms slechts nog 21 eurocent hebben ze een niveau bereikt, dat het voortbestaan van veel melkveebedrijven bedreigt. De Europese Commissie ziet zich gedwongen, in strijd met haar eigen principes, in te grijpen in

de markt. 'Met haar aanpak, die de zuivelmarkt in de EU moet liberaliseren, is de Commissie dus al in de beginfase vastgelopen', zei Romuald Schaber, voorzitter van de European Milk Board (EMB).

Bovendien zegt hij: 'De dramatische situatie van de zuivelmarkt dwingt de EU-Commissie tot opnieuw invoeren van exportsubsidies, om een totale ineenstorting van de markt te vermijden. Hierdoor komt de EU in de WTO onder druk te staan. Zullen door de herinvoering van exportsubsidie bijvoorbeeld de bestaande beschermingsmaatregelen in gevaar komen, dan zal de schade voor Europa groter zijn dan de voordelen van deze maatregel. Bovendien wordt er in derde landen, zoals Rusland, al nagedacht over het onevenredig verhogen van invoerrechten op zuivelproducten, als reactie op de Europese exportsubsidies. Bovendien is de ervaring van de afgelopen jaren, dat de exportsubsidies

direct schade toebrengen aan de bedrijven van melkveehouders in Derde Wereldlanden en de lokale productie aldaar, en de honger verergeren.'

De EMB bekritiseert de herinvoering van de exportsubsidies ten eerste en heeft de EU-Commissie dringend verzocht de exportsubsidies niet in te stellen en de overeengekomen quotaverhogingen voor 2009 op te schorten tot de markt voldoende hersteld is.

Schaber betoogt: 'De Europese Commissie zal nu eindelijk eens op de voorstellen van de EMB in moeten gaan en een flexibele toepassing van de quotaregeling moeten invoeren, zodat er niet boven de vraag geproduceerd wordt. De Europese melkveehouders zijn bereid om hun productie aan de afzetmogelijkheden van de markt aan te passen. Alleen zo kan er zuivelpolitiek worden bedreven, die voor producenten en consumenten eerlijke en stabiele prijzen bewerkstelligt.'

NMV niet akkoord met voorstellen voor aanpassingen Mestwetgeving

Om de derogatie van 250 kg stikstof uit dierlijke mest te kunnen handhaven, acht het ministerie van LNV het nodig dat de gebruiksvoorschriften voor dierlijke mest aangepast worden. Zo ligt er een voorstel om de uitrijperiode voor dierlijke mest verder in te korten. Dit houdt in dat er in de toekomst op klei- en veengronden 2 weken later mag worden begonnen met uitrijden en dat er 4 weken eerder moet worden gestopt.

De NMV vindt dit een contraproductieve maatregel. Door de uitrijperiode in te korten, gaan de hoeveelheden per mestgift omhoog. Dit staat haaks op de praktijkervaring dat meerdere malen een kleinere gift beter blijkt te zijn. Ook weet de praktijk dat vanaf het moment dat de grond bereikbaar is, de mest er zo snel mogelijk op moet om in het voorjaar de hoogste grasopbrengst te realiseren.

Ondernemersvrijheid

Ook zal er in (zinloze) mestopslag moeten worden geïnvesteerd. Op vrijwel elk bedrijf, ook met derogatie, wordt nog kunstmest bijgestrooid. Hier hangt een dermate hoog prijskaartje aan, dat elke melkveehouder de eigen dierlijke mest optimaal zal willen benutten.

Theorie

Ook de adviezen van commissies van LNV blijven te veel in de theorie hangen. Het is de NMV nog niet gelukt om o.a. bij onderzoeksprojecten zoals Koeien en Kansen (begeleid door ASG) duidelijk te maken, dat naast het alsnog uitvoeren van balansberekeningetjes er waar mogelijk een vergelijkbare fysieke meting gedaan moet worden. Pas als deze matchen, kun je stellen dat je op de goede weg zit. Zo anders is de huidige regelgeving, waarbij dergelijke ongecontroleerde rekensommetjes linea recta in beleid worden vertaald en ondernemers er op worden afgerekend. Je kunt dit vergelijken met het krijgen van een snelheidsboete die met een

zandloper gemeten is, waarbij de lasergun bewust niet gebruikt wordt.

Rekensystematiek

De NMV is tevreden met het veldonderzoek van Plant Research International, waar gebleken is dat op zandgrond het gras zeker zoveel stikstof en fosfaat aan de bodem onttrekt, als dat er aan bemesting toegediend is. Het enige wat de boer dan moet doen, is niet vergeten te maaien of beweiden. De resultaten van dit onderzoek geven aan, dat de onttrekking van stikstof ruwweg 150 tot 200 kg per hectare hoger ligt dan wat er o.a. op de Koeien en Kansen-bedrijven berekend wordt. Dit ligt overduidelijk niet aan de boer maar aan de rekensystematiek. Zo is bij het veldonderzoek vers gras geanalyseerd en iedereen weet dat tijdens het voordrogen het ruweiwitgehalte daalt. Dat deze 'verloren' stikstof tijdens het droogproces **niet** in grond- of oppervlaktewater komt zal niemand ontkennen. Toch zijn vele boeren hier in het Minastijdperk op afgerekend en heeft het RIVM destijds getracht dit soort verliezen te koppelen aan de toestand van het grondwater (!). De houding van de ASG in dit dossier is onbegrijpelijk. Een zichzelf respecterend onderzoeksinstituut zal toch nooit cijfers in omloop willen brengen, die zonder enige vorm van controle of contra-expertise tot stand zijn gekomen? Helaas, het gebeurt en dit wekt de indruk dat men angst heeft voor grote verschillen tussen meten en berekenen.

Gebrekkige cijfers

De NMV zal blijven hameren op gewogen en gemeten waarden, omdat ook tijdens het bezoek aan de voorzitter van het Europese Nitraatcomité duidelijk werd, dat er door Nederland tot nog toe gebrekkige cijfers worden aangeleverd die niet stroken met de praktijk. Daar ligt de bron van overbodige regelgeving.

NMV probeert nieuw mestverwerkingsysteem van de grond te krijgen

In december berichtten wij u al over de vacuümdistillatie waarmee mest te verwerken is tot een droog product (>90% droge stof), een natte fractie met daarin alle ammoniakale stikstof en schoon (schoner dan waar menige landgenoten hun koffie van zetten) water. Inmiddels is er op verzoek van het ministerie van LNV contact gelegd met ASG, om deze metingen te laten doen bij een nog te bouwen praktijkinstallatie.

Daarnaast is de NMV druk bezig om het benodigde investeringskapitaal te vergaren. Zo is er al een positief gesprek geweest met Senter Novem, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, de Rabobank en uiteraard LNV. Het is nog afwachten of dit voldoende zal zijn, maar de NMV probeert samen met de initiatiefnemers de zaak zo snel mogelijk te realiseren, zodat het hopelijk kan meedraaien in de pilotprojecten voor kunstmestvervangers.

De dunne fractie is door zijn zuivere samenstelling (vrij van organische stof) relatief eenvoudig op te werken tot een kunstmeststof, die aan de huidige Europese voorwaarden voldoet. Doordat deze alle ammoniakale stikstof bevat, kan alle onzinnige toekomstige ammoniakwetgeving direct de prullenbak in. Hier hebben op dit moment vooral de bedrijven nabij Natura 2000-gebieden mee te maken.

De droge fractie is te gebruiken als een NPK-meststof of door zijn hoge drogestofgehalte geschikt om te vergassen om energie te winnen. Dit heeft als voordeel ten opzichte van verbranden, dat het een 10 tot 15% hoger rendement geeft en dat de in het product aanwezige fosfaat in water oplosbaar blijft en hergebruikt kan worden als meststof.

Potentie genoeg dus, maar het moet eerst nog wel gerealiseerd worden. De NMV houdt u op de hoogte.

Emissiearme vloeren: niet ten koste van dierenwelzijn

Melkveehouders die hun dieren binnen houden, kunnen bij het bouwen van een nieuwe stal slechts kiezen uit twee goedgekeurde emissiearme vloersystemen: een hellende vloer en een sleuenvloer.

Deze systemen blijken in de praktijk echter bijzonder dieronvriendelijk te zijn. Ze zijn zeer snel glad en dus slecht begaanbaar. De NMV vindt het onacceptabel, dat dierenwelzijn totaal ongeschikt wordt gemaakt aan reductie van ammoniakemissie. Het ammoniakbeleid is gebaseerd op onjuiste aannames en de schadelijkheid hiervan voor het milieu wordt zwaar overschat. Het is voor de NMV dan ook niet te begrijpen, dat bij de ontwikkeling van nieuwe emissiearme vloeren volledig gefocust wordt op emissiereductie en volstrekt voorbij wordt gegaan aan dierwelzijn en betaalbaarheid. Doordat veehouders alleen kunnen kiezen uit, vanuit het oogpunt van

dierenwelzijn, onacceptabele vloeren is de bereidheid om in emissiearme huisvesting te investeren minimaal.

Voorstel NMV

De huidige methodiek van proefstallen leidt niet tot snelle beschikbaarheid van diervriendelijke en betaalbare vloeren voor de praktijk. De NMV vindt dit een zorgwekkende ontwikkeling en heeft daarom een voorstel tot verbetering ingediend bij het ministerie van VROM. De NMV stelt voor om bij de beoordeling en toelating van nieuwe emissiearme systemen ook dierwelzijn gerelateerde en economische factoren mee te wegen in de beoordeling. De NMV stelt dat alleen in het geval, dat melkveehouders voor een geringe meerprijs in een voor dierwelzijn acceptabele vloer kunnen investeren, die daarnaast ook nog emissiearm is, de kans het grootst is dat dit in de praktijk op vrijwillige basis breed wordt toegepast.

Rav-lijst

De NMV heeft ook voorgesteld om, vooruitlopend op meetresultaten, emissiearme systemen die door middel van een proefstalstatus zijn aangevraagd, een voorlopige goedkeuring te geven en deze per direct op te nemen op de Rav-lijst.

Dit heeft grote voordelen, omdat nieuwe technieken zo heel snel geïmplementeerd worden in de praktijk en melkveehouders niet jaren hoeven te wachten op diervriendelijkere alternatieven systemen.

Ook fabrikanten worden zo gestimuleerd om nieuwe technieken op de markt te brengen. Er is sneller en in grotere aantallen marktafzet voor een techniek. Hiermee wordt de terugverdientijd en het afbreukrisico drastisch beperkt. Ook de hoge kosten van het meten van de systemen worden zo over meerdere stallen verdeeld.

Bovengronds mestaanwenden, geen ontheffingen meer

De NMV heeft een bijeenkomst over de onderzoeken in de Noordelijke Friese Wouden (NFW) bijgewoond bij LNV. Hier wordt onderzocht wat de consequentie is van het bovengronds aanwenden van mest onder emissiearme omstandigheden en de invloed van de mestsamenstelling hierop.

Na de presentaties ontstond er een discussie, waarbij door de aanwezigen over en weer geschermd werd met 'wetenschappelijke' rapporten omtrent het fenomeen ammoniakemissie. Het verbaast de NMV dat ook in deze onderzoeken nooit een bemestingsrendement gemeten is. Het is toch het principiële streven van een veehouder dit zo hoog mogelijk te krijgen. Zo wordt de veronderstelde ammoniakreductie bij zodebemesten lang niet gehaald en is er sprake van 'uitgestelde emissie bij mestaanwending' (Ammoniak, de vliegende geest - Erisman ECN). Het

blijkt dat men na vier dagen gestopt is met de metingen. Op de vraag wat daarna gebeurt en waar deze 'verliezen' blijven, komt geen antwoord. Wel zijn er groepen veehouders, zoals o.a. de VBBM, die via de voeding het percentage ammoniakale stikstof in de mest reduceren en de mest bovengronds aanwenden bij regenachtig weer voor zo'n hoog mogelijk rendement. Zowel LNV, PBL en CDM vinden het onvoldoende controleerbaar of hierbij voldoende ammoniakuitstoot gereduceerd wordt. Typisch is vervolgens dat deze vasthouden aan de rapportages op basis van rekenmodellen waar geen praktijkmetingen op zijn verricht. Ook ongecontroleerd dus.

Bemestingsrendement

Daarom heeft de NMV LNV gevraagd om het toekomstige beleid zo te maken, dat elke veehouder de ondernemersvrijheid behoudt om een zo hoog

mogelijk bemestingsrendement te behalen zonder dat er allerlei beperkingen (in bijv. uitrijperiodes) en voorwaarden bijkomen. Daarvoor zullen ze praktijkonderzoek moeten laten verrichten met weeg- en meetresultaten in plaats dat men duur betaalde titelhouders van achter hun computer een beleidsadvies laten schrijven, dat feitelijk alleen maar vooringenomen beperkingen kent. Het uit voorzorg denken in ongefundeerde beperkingen maakt dat boeren hun ondernemersvrijheid verliezen op basis van een non-probleem, waarbij er onmogelijk draagvlak gevormd kan worden. Dit is tevens het grootste vermijdbare verlies wat voortkomt uit de mestwetgeving. Het ministerie van LNV stelde aan het eind van de bijeenkomst, dat niemand nu nog ontheffing krijgt/heeft voor bovengronds mestaanwenden. De theorie geniet nog steeds de voorkeur.

WION, nieuw gedrocht van Nederland-Regelland

'En de boer hij ploegde voort', luidt het eeuwenoude gezegde. Daar kan vanaf oktober vorig jaar de zinsnede bij: 'nadat hij dit gemeld heeft bij het kadaster'. Wat is het geval? In haar fanatieke strijd tegen de administratieve kosten en regeldruk hebben het ministerie van Economische Zaken en de Tweede Kamer een nieuwe wet bedacht, die de boeren niet alleen veel administratieve rompslomp bezorgt, maar ook geld kost.

Grondeigenaren zijn vanaf 1 oktober 2008 verplicht om alle grondwerkzaamheden te melden bij het kadaster, volgens de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Wetten (WION). Wanneer u wilt ploegen, kilveren, gras scheuren enz. bent u verplicht om via het kadaster u op de hoogte te stellen waar leidingen en kabels liggen in de grond die u bewerkt. Weet u zeker dat er geen leidingen door uw land lopen? Jammer maar helaas, ook u moet bewijzen dat u vooraf het verplichte contact hebt gehad met het kadaster. Geen zin in deze verplichtingen? Dan loopt u het risico op een boete tot max. € 450.000,-. En natuurlijk: er gaat gecontroleerd worden. Nog een nozem op je erf die je ongevraagd van je werk houdt, dat hadden we nu net nodig!

Waarom?

Deze wet heeft tot doel om de kabels en leidingen in de grond beter te beschermen, aldus het ministerie van Economische Zaken. Daarom moet u iedere grondbewerking van tevoren melden. Echter, pas **na registratie** bij het kadaster en uw melding bij klic is uw graafwerkzaamheid toegestaan. Registratie kan via internet: www.kadaster.nl/klic onder 'starterkit', of telefonisch 0800-0080. Kosten voor registratie van maximaal 25 hectare: **€ 24,- per melding**. De site van het Kadaster meldt verder: 'Het Kadaster stuurt u zo snel mogelijk een ontvangstbevestiging dat de melding is verwerkt. Een bericht gaat tegelijkertijd uit naar de

betrokken netbeheerders met het verzoek de benodigde beheerderinformatie naar u te sturen. Na 3 werkdagen moet u alle informatie van de netbeheerders hebben ontvangen. Wanneer u vandaag meldt kunt u over 3 werkdagen starten met het werk of zoveel eerder indien u **alle informatie** heeft ontvangen.' Melden en aan het werk gaan? Dat is er niet meer bij. Wie de informatie bekijkt op de site van het kadaster ziet dat registratie maximaal 20 werkdagen van te voren kan. Moeten we hieruit opmaken dat een geregistreerde aanvraag na 20 dagen weer verlopen is? Navraag bij het kadaster leert dat één graafmelding voldoende is. De tekeningen kunnen dan bij alle grondwerkzaamheden gebruikt worden. Uitzonderingen hierop zijn: Wanneer u dieper dan 50 cm graaft, moet u een nieuwe graafmelding doen of wanneer er een gevaarlijke leiding op uw terrein ligt, dan dient u afspraken te maken met de netbeheerder hoe te handelen. Ook registratie is aan voorwaarden verbonden:

- Kopie geldig identiteitsbewijs (paspoort, rijbewijs of id-kaart) van de handelingsbevoegde.
- In geval van een bedrijf of bestuursorgaan een mandatering van bevoegdheid. Hiervoor is een machtigingsformulier beschikbaar.

Verantwoordelijk

Maar wie is aansprakelijk wanneer leidingen niet op de aangegeven plek of diepte liggen zoals ingetekend bij het kadaster? Volgens de woordvoerder van het kadaster is de netbeheerder dan verantwoordelijk voor eventuele schade. De 'grondroerder' (degene die graaft) niet. Wanneer aan alle verplichtingen is voldaan en er ontstaat toch schade, is degene die de grondbewerking uitvoert, aansprakelijk voor de schade.

Geen overleg

De NMV is zeer ontevreden met de hele gang van zaken en gaat dit op korte termijn opnemen met Tweede Kamer-

leden. De agrarische belangenbehartigers zijn buiten de ambtelijke overleggen gehouden, terwijl zij de belangen van de grondeigenaren en grondgebruikers behartigen.

Bovendien vindt de NMV dat netbeheerders als eerste en enige verantwoordelijk zijn voor de plaatsing van hun leidingen. Al vaker is geconstateerd dat leidingen onverantwoord ondiep worden gelegd, waardoor problemen ontstaan bij grondbewerking in de bovenste 50 cm. Inmiddels heeft Bas van der Vlies op 21 januari j.l. een groot aantal vragen over deze kwestie ingediend bij de Tweede Kamer. De NMV houdt u op de hoogte van de voortgang in deze zaak.

Oproep: NMV wil leden bijpraten over aanpak opstellen beheerplannen Natura 2000

Er zijn een flink aantal NMV-leden betrokken bij het opstellen van de beheerplannen van Natura 2000-gebieden. Zij hebben advies aan de NMV gevraagd hoe zij het beste kunnen reageren op bepaalde zaken. Het lijkt de NMV een goed idee om alle leden die betrokken zijn bij de opstellingen van de beheerplannen en daar prijs op stellen, gezamenlijk bij te praten. We willen hiervoor een bijeenkomst plannen, maar weten niet in welke gebieden leden in een beheerplan betrokken zijn.

Alle leden die betrokken zijn bij een beheerplan, kunnen zich melden bij het NMV-secretariaat: tel. 0344-655336 of mail naar info@nmv.nu.

Blauwtong-inventarisatie toont problemen aan

De NMV heeft, na klachten van de leden over bijwerkingen na het enten tegen blauwtong type 8, een inventarisatie onder de leden gedaan. Uit deze inventarisatie blijkt, dat er op veel bedrijven toch nogal wat bijwerkingen waren, bij het ene bedrijf erger dan bij het andere. De meest gehoorde bijwerkingen zijn het verwerpen van kalveren, zeer moeilijk drachtig worden van de veestapel en dikke gevoelige klauwen.

Nu zou men kunnen veronderstellen, dat dit komt omdat de veestapel al besmet was met blauwtong voordat er geënt werd, omdat de genoemde klachten erg op een blauwtongbesmetting lijken. In de vragenlijst werd echter ook gevraagd of de veestapel vóór de vaccinatie gecontroleerd is op antistoffen. Een aantal bedrijven had dit gedaan en had voor de enting geen antistoffen in het bloed. Hieruit mogen we opmaken dat de bijwerkingen, die na de eerste enting optraden, alleen te wijten zijn aan het enten.

Ook hoort de NMV van haar leden, die al een blauwtongbesmetting hadden gehad op hun bedrijf, dat ze nadat ze er vrij van waren, weer te maken kregen met een nieuwe besmetting.

Vragen

De NMV heeft naar aanleiding van bovenstaande voorbeelden, de resultaten van de inventarisatie aan het ministerie van LNV doorgegeven vergezeld van een aantal vragen. Zo wil de NMV van LNV weten of er voordat er vrijwillig geënt werd in 2008, een onderzoek gedaan is naar de bijwerkingen van de entstof. En of er een onderzoek gedaan is naar de werkingsduur van een enting.

Bijwerkingen

Omdat er in 2009 vrijwillig geënt mag worden, is het aan de melkveehouder zelf om te beslissen of hij (wederom) tegen blauwtong ent. De NMV vindt het echter wel een verantwoordelijkheid van LNV om er voor te zorgen, dat veehouders over (mogelijke) bijwerkingen op de hoogte worden

gesteld. Dit was zeker het geval geweest als er verplicht geënt zou gaan worden, zoals eerst het voorstel was van LNV, maar zou ook nu tot de aanpak moeten behoren.

Aanpak EU

Tenslotte heeft de NMV opgemerkt dat zij grote vraagtekens zet bij de verscheidenheid in aanpak van de verschillende blauwtongtypes in de verschillende EU-lidstaten. Voor de NMV is het belangrijk om te weten welk doel de Europese Commissie zich ten aanzien van blauwtong heeft gesteld: uitroeiing van de verschillende blauwtongtypes? Of verschilt de doelstelling per lidstaat?

Alleen een gezamenlijk doel zal volgens de NMV resultaat kunnen hebben bij een ziekte, die zich zo gemakkelijk verspreidt.

Er wordt een spoedige reactie van het ministerie van LNV verwacht.

v a n d e v o o r z i t t e r

Structuur DOC volgens juristen in strijd met de wet

Alweer een column gewijd aan DOC. Het gaat me eigenlijk helemaal niet om DOC *an sich*. Het gaat me meer om het systeem hoe melkveehouders een coöperatie uit handen wordt genomen.

In de vorige Koebont is beschreven hoe de structuur van DOC eruit ziet; de leden kunnen een ledenraad kiezen. Deze ledenraad vervult een soort van klankbordfunctie, volgens de DOC-website. Deze benaming voor de ledenraad werd door DOC zelf bedacht. In de statuten van DOC staat daarnaast, dat de directie de coöperatie bestuurt. Volgens juristen die we hierover hebben geraadpleegd, is dit strijdig met de wet. Volgens het Burgerlijk Wetboek is het verplicht dat de Algemene Vergadering (dit is bij DOC de ledenraad), minimaal de helft van het

hoofdbestuur benoemt. Aangezien in de huidige statuten de ledenraad niet de directie benoemt, is dit niet correct.

De wetgever heeft deze regel natuurlijk niet voor niets opgesteld. De leden van een coöperatie moeten beschermd worden tegen een te grote afstand tot het bestuur. Wat de NMV op 10 december jl. voor een zaal vol DOC-leden al constateerde: De leden van DOC staan te ver af van de directie. Je zou ook kunnen stellen dat de directie van DOC te veel bevoegdheden naar zich toegenomen heeft. Wat een trieste constatering. Ledenraadsleden staan erbij en kijken er naar hoe de structuur van DOC bij de leden wegglijdt en mogelijk in strijd is met de wet. En ondertussen maar commentaar leveren op de NMV, dat die zich bemoeit met DOC.

De vraag die ik mezelf steeds stel is: waarom laat de ledenraad dit toe? Zij is het orgaan dat de statuten moet goedkeuren. Is de ledenraad niet op haar taak berekend of vinden ze alles rond DOC wel goed?

Een aantal mensen heeft op de NMV en mij persoonlijk kritiek geuit. Dat we ons niet mochten bemoeien met DOC. Dit mag men doen. Maar naar ik hoop, zien deze mensen inmiddels ook in, dat het de NMV er om te doen is de leden van DOC een positie te geven. Een positie van toezicht en zeggenschap. Een positie die je hoort te hebben als lid-eigenaar van een coöperatie!

Peter ten Hoeve, voorzitter NMV

Agenda

- 12 februari, De Rijp, De Rijper Eilanden, 20.00 uur, Natura 2000-bijeenkomst voor alle melkveehouders met INCAconsult, gedeputeerde Bart Heller en melkveehouder in Natura 2000-gebied Joep Verbij.
- 16 februari, Nijkerk, De Schakel, 20.00 uur, NMV-bestuursvergadering.
- 19 februari, Weerselo, Zalencentrum Ensink, 20.00 uur, Natura 2000-bijeenkomst voor alle melkveehouders met INCAconsult i.s.m. de NVV.

MAIN Energie

Vele NMV-ers hebben al via MAIN Energie geprofiteerd van de gunstige tarieven en besparen nu zo'n 10 tot 20% per jaar op hun energienota. Naast de financiële voordelen bieden wij u ook persoonlijk contact. Bij MAIN Energie krijgt u direct een medewerker aan de lijn die uw vragen kan beantwoorden. U heeft geen administratieve rompslomp en MAIN Energie zegt voor u uw huidige contract op. Voor meer info: www.mainenergie.nl - tel. 020-6653267.

Dagelijks bestuurslid NMV (M/V) gezocht

In het Dagelijks Bestuur (DB) zijn twee plekken beschikbaar voor nieuwe enthousiaste bestuurders/melkveehouders. Het Dagelijks Bestuur bestaat momenteel uit vier melkveehouders.

Wij zoeken melkveehouders (M/V) die onafhankelijk en flexibel denken op HBO-niveau. Wanneer u daarbij beschikt over goede communicatieve vaardigheden, een goede beheersing van de Nederlandse taal en de NMV-visie ondersteunt, bent u voor ons een ideale kandidaat om het DB van de NMV te versterken.

De functie is niet alleen uitdagend en in grote mate zelfstandig, het is ook een verantwoordelijke taak wat betreft uw bijdrage aan het beleid voor de melkveehouderijsector in Nederland. De tijd die u wilt besteden aan deze taak is in overleg te bepalen. De NMV beschikt over een passende vergoedingsregeling voor de uren, die u aan uw functie besteedt.

Voor meer informatie of reacties kunt u contact opnemen met de secretaris van de NMV: Johannes Grimmius, tel. 06 55121469 of stuurt u een bericht naar info@nmv.nu.

Advies waterplannen

In de vorige Koebont hebben we u gewezen op de inspraakprocedure voor de nieuwe waterplannen, de Inspraakwijzer. Op de internetsite www.nederlandleeftmetwater.nl/inspraak kunt een overzicht raadplegen van alle plannen die de inspraak ingaan.

De NMV heeft toen aangegeven dat zij een advies voor de leden wilde voorbereiden. Helaas was het niet mogelijk dit advies bij Koebont te voegen. De NMV mailt alle leden, waarvan het mailadres bekend is bij de NMV, het advies toe. Mocht u geen mail hebben, dan kunt u het advies opvragen bij het NMV-secretariaat en krijgt u deze toegestuurd. De inspraaktermijn van de plannen van waterschap, provincie en rijkswateren loopt tot en met 16 februari.

Ledenactie

Bent u nog geen lid van de NMV? En wilt u lid zijn van een organisatie waarin

u mee kan denken, praten en beslissen? Word dan lid van de NMV: de sectorale belangenbehartiger van en voor melkveehouders waar uw inkomen en belang centraal staat! Word nu lid en ontvang één van de prachtige De faire melkdoeken gratis. Maak ook uw collega lid en u krijgt beiden een faire melkdoek. Meer informatie over De faire melk: www.defairemelk.nl.

Melkprijsvergelijking EMB

Op de site van de EMB <http://europeanmilkboard.eu>, onder milk price comparison of Milchpreisvergleich, vindt u een melkprijsvergelijking van in Europa uitbetaalde melkprijzen. De site is nieuw en nog in opbouw. De komende maanden werkt de EMB verder aan deze site. Melkveehouders die hun fabriek ook maandelijks in het rijtje willen zien staan en mee willen werken aan deze site, kunnen contact opnemen met het NMV-secretariaat.

Adressen NMV

Secretariaat NMV

Tabaksland 73, 4031 MH Ingen
tel. 0344-655336
fax 0344-655221
email info@nmv.nu
www.nmv.nu

Contactpersonen NMV

Groningen en Drenthe:

Steeffronk, De Wilp, 0594-642922

Friesland:

Harm Wiegersma, Rinsumageest, 0511-421083

Flevoland:

Laurens van Bavel, Zeewolde, 036-5228630

Noord-Overijssel:

Erik Klunder, Balkbrug, 06-21853588

Oost-Nederland:

Marion Logtenberg, Baak, 0575-441504

Rivierengebied:

Peter van Beest, Lienden, 0344-662334

Gelderse Vallei/Utrecht-Oost:

Kees Groenestein, Eemnes, 035-5313970

Noord-Holland Noord:

Sjaak Ruyter, Schagen, 0224-297156

Gooi- en Vechtstreek:

Jan Galesloot, Weesp, 0294-253447

De Ronde Venen:

Rene Wahle, Zevenhoven, 06-10648997

Krimpenerwaard en Lopikerwaard:

Marja Dijkshoorn, Nieuwerbrug, 06-51400596

Alblasserwaard en Vijfheerenlanden

Teunis Sterk, Hei- en Boeicop, 0347-342132

Holland-West:

Ard van der Harg, Pijnacker, 06-13433540

West-Brabant, Zeeland en Zuidhollandse

Eilanden:

M. Bouwmeester, Oudenbosch, 0165-313503

Langstraat e.o.:

Frank van Pelt, Oosteind, 0162-437955

Midden-Brabant:

Jos Klijs, Tilburg, 0161-451717

De Kempen:

Peter Vingerhoets, Diessen, 013-5041373

Maaskant:

Martien Rongen, St. Anthonis, 0485-384372

Zuidoost-Brabant en Midden-Limburg:

Corné Reijrink, Ospel, 077-4661285

U kunt zich aanmelden als lid of informatie aanvragen via de contactpersonen of bij het NMV-secretariaat.

NMV-meldpunt I&R: tel. 06 - 2732 8094